
Секція 7

ГУМАНІСТИЧНО-ПРАВОВА ПАРАДИГМА ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

УДК 378. 017: 351. 74

Тетяна Львівна БІЛОУС,

доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук

Tanya LERVÅG,

Tjenesten sosial assistance, Miljøterapeut, Alesund

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1977-8758>

ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Людство протягом усієї своєї історії час від часу зазнавало катастроф, що забирало масу життів. Причиною катастроф найчастіше були природні явища (повені, тайфуни, землетруси, посухи), а також війни та епідемії. З розвитком цивілізації їх частота не зменшилась, навпаки наявна тенденція до катастроф, пов'язаних із зростанням технічного оснащення людства. У цілому частота катастроф і зменшення їх у найближчому майбутньому малоймовірні.

В Україні відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про організацію екстреної медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях» № 209 від 29 грудня 1990 року, який втратив чинність відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 30.05.2016 № 488. Відповідно до цього наказу були створені центри екстреної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях, в областях – на базі відділень екстреної та планово-консультативної допомоги обласних лікарень, у містах й районах – відділеннях швидкої медичної допомоги.

Наказом Міністерства охорони здоров'я від 16.06.2014 № 398 затверджено порядок надання долікарської допомоги особам при невідкладних станах немедичними працівниками. Зокрема, навички зупинки кровотеч, відновлення прохідності дихальних шляхів тощо дозволяють врятувати життя постраждалого, якщо приїзд медичного працівника на місце події займає понад 15 хвилин; розуміння основ поведінки із постраждалими з підозрою на травму хребта допомагає

вберегти постраждалого від ненавмисного подальшого травмування; розуміння алгоритму поведінки при наданні долікарської допомоги допомагає убезпечити від факторів враження осіб, що опинились поряд з постраждалим та інше. Від чітких дій у перші хвилини значною мірою залежить ефективність надання долікарської допомоги, а це загалом здатне зарадити шкідливим наслідкам травми чи запобігти більш тяжким наслідкам.

Згідно з Національним «Класифікатором надзвичайних ситуацій» України термін «надзвичайна ситуація» – це порушення нормальних умов життя та діяльності людей на окремій території чи об'єкті на ній або на водному об'єкті, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом чи іншою небезпечною подією.

Від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначають такі види надзвичайних ситуацій: 1) техногенного характеру – це порушення нормальних умов життя і діяльності людей на окремій території (катастрофи, пожежі, вибуху, аварії з викиданням небезпечних речовин, раптового руйнування споруд; аварії в електроенергетичних системах тощо); 2) природного характеру – це порушення нормальних умов життя і діяльності людей на окремій території або на водному об'єкті, пов'язане з небезпечним геофізичним, геологічним чи гідрологічним явищем, пожежею у природних екологічних системах, інфекційною захворюваністю та отруєнням людей, інфекційним захворюванням свійських тварин, масовою загибеллю диких тварин, ураженням сільськогосподарських рослин хворобами та шкідниками тощо; 3) соціального характеру – це порушення нормальних умов життя і діяльності людей на окремій території чи об'єкті спричинене протиправними діями терористичного і антиконституційного спрямування, або пов'язане зі зникненням (викраденням) зброї та небезпечних речовин, нещасними випадками з людьми тощо; 4) воєнного характеру – це порушення нормальних умов життя і діяльності людей на окремій території чи об'єкті спричинене застосуванням звичайної зброї або зброї масового ураження, під час якого виникають вторинні чинники ураження населення, що визначаються окремими нормативними документами.

Територію, на якій виникла надзвичайна ситуація, разом із людьми, що перебувають на ній, технікою, будинками й іншими об'єктами, що підпали під вплив вражаючих факторів, називають осередком катастрофи. Усередині будь-якого такого осередку, як правило, утворюються ділянки катастрофи, що розрізняються за ступенем і характером небезпеки для людей та виробництва. Сукупність декількох осередків, що виникли на великій території та мають те ж походження утворюють район катастрофи.

Розглядають три групи катастроф: природні, техногенні, конфліктні. Розрізняють наступні види катастроф: метеорологічні; топологічні; тектонічні; аварії – вихід із ладу технічних споруд. За поширеністю катастрофи можуть бути приватними, об'єктовими, місцевими, регіональними та глобальними. За кількістю потерпілих виділяють катастрофи: 1) невеликі: (потерпілих – 25-100 чоловік, потребують госпіталізації 10-15 чоловік); 2) середні: (відповідно потерпілих – 101-1000 чоловік та 51-250 чоловік); 3) великі: (відповідно потерпілих – 1000 чоловік й понад 250 чоловік).

З огляду надання медичної допомоги потерпілим катастрофи доцільно поділяти за характером патології, що переважно виникають за певних умов. За цим принципом можна виділити такі види катастроф: 1) травматологічні катастрофи; 2) хімічні (або токсикологічні) катастрофи; 3) радіаційні катастрофи; 4) епідемії.

Перша лікарська допомога в осередку катастрофи надається прибулими на місце катастрофи медичними бригадами (сестрами, фельдшерами оздоровчих пунктів, медико-санітарних частин потерпілих об'єктів та місцевих лікувально-профілактичних закладів).

У невідкладних випадках, коли подання медичної допомоги через відсутність медичних працівників на місці неможливе, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані надавати транспорт для перевезення хворого до лікувально-профілактичного закладу. Отже у цих випадках першу невідкладну допомогу також повинні надавати працівники поліції, пожежної охорони, аварійних служб, водії транспортних засобів та представники інших професій, на яких цей обов'язок покладено законодавством і службовими інструкціями.

В умовах зростаючої зовнішньої агресії та внутрішньої злочинності постає питання щодо підвищення ролі виконання професійної діяльності в надзвичайних ситуаціях кожного працівника органів внутрішніх справ України. Тому працівникам органів внутрішніх справ необхідно володіти навиками надання долікарської допомоги, що часто становить сукупність доцільних, простих дій, спрямованих на збереження здоров'я і життя потерпілого на місці події.

Список бібліографічних посилань:

1. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус. Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х.: ХНУВС, 2017. С. 143.
2. Черняков Г. О., Кочін І. В., Сидоренко П. І., Букін В. Є., Костенецький М. І. Основи організації та діяльності служби медицини катастроф у надзвичайних ситуаціях: Підручник / Під заг. ред. докт. мед. наук І. В. Кочіна. – Запоріжжя: ЗДІУЛ, 2000. С. 252.